

Երվանդ Մարգարյան, պ. գ. դ., պրոֆեսոր

Ծնվել է 19.11.1961 թ.

E-mail: ervand.margare@gmail.com, margar.erv@mail.ru

Կրթություն

1978–1983 - Վ. Բրյուսովի անվան լեզվագիտական ինստիտուտի պատմա-անգլիական բաժանմունք

Թեկնածուական ատենախոսություն՝ «Կոմագենե երկրի սրբավայրերը և հելլենիստական դարաշրջանի Հայաստանը», (պաշտպանվել է 1992 թ., ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2006 թ.՝ դոցենտի կոչում)

Դոկտորական ատենախոսության թեմա՝ «Միհրականությունը Առաջավոր Ասիայի և Միջերկրածովյան ավազանի քաղաքական և կրոնահոգեվոր համակարգում», (պաշտպանվել է 2014 թ., ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2015 թ.՝ պրոֆեսորի կոչում)

Աշխատանքային փորձ

2014 – առ այսօր – ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի առաջատար գիտաշխատող

2006 - առ այսօր - Հայ-Ռուսական (Սլավոնական) համալսարանի Համաշխարհային պատմության և արտասահմանյան տարածաշրջանագիտության ամբիոնի վարիչ (կարդացվող դասընթացներ՝ Քաղաքակրթությունների տեսություն և պատմություն, Համեմատական արտասահմանյան տարածաշրջանագիտություն, Ռուսաստան գիտություն, Հոետորաբանության հիմունքներ, Համեմատական ռազմավարական մշակույթներ)

2013–2015 – ԵՊՀ Քաղուսմունքների պատմության ամբիոնի դոցենտ (կարդացվող դասընթացներ՝ Համեմատական ռազմավարական մշակույթներ)

2006 – 2013 - ԵՊՀ Համաշխարհային պատմության ամբիոնի դոցենտ (կարդացվող դասընթացներ՝ Միջին դարերի պատմություն, Հունաստանի պատմություն, բյուզանդագիտություն, Լեհաստանի, Չեխիայի և Սլովակիայի, Բուլղարիայի պատմություն, Դեմոկրատիայի պատմություն, Աշխարհաքաղաքականություն և արդի հասարակական

պրակտիկա, Միջազգային համակարգերը համաշխարհային պատմության համատեքստում (Հին արևելյան կայսրություն, հռոմեական կայսրություն, «Միջնադարյան հավասարակշռություն», Վերածնությունից մինչև ՄԱԿ)

2002–2006 – Երևանի Վալերի Բրյուսովի անվ. Պետական լեզվագիտական համալսարանի ավագ դասախոս (դասընթացներ. Կրոնագիտության հիմունքներ, Հայոց պատմություն)

2001–2006 – ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի ավագ գիտաշխատող

1996–2001 - ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի գիտաշխատող

1992–1996 - ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի կրտսեր գիտաշխատող

1987–1990 - ՀԽՍՀ ԳԱ Պատմության ինստիտուտի ասպիրանտ

1993–1987 – Թալինի շրջանի Շղարշիկի, Պարտիզակի, Ներքին Բազմաբերդի և Աբովյանի թիվ 10 դպրոցներում պատմության, անգլերեն և ռուսաց լեզուների ուսուցիչ

Հրատարակված աշխատություններ

Հոդվածներ՝ 64

Մենագրություններ՝ 5

Ուսումնական ձեռնարկ՝ 2

1. Դրվագներ հին հայոց հոգևոր մշակույթի պատմության, Ե., ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2001, - 128 էջ,
2. Սամոսատ /Քրիստոնյա Հայաստան հանրագիտարան, Եր., Հայկական Հանրագիտարան հրատարակչություն ՊՈԱԿ, 2002, էջ 883-884,
3. Աղիաբենե /Քրիստոնյա Հայաստան հանրագիտարան, Եր., Հայկական Հանրագիտարան հրատարակչություն ՊՈԱԿ, 2002, էջ 16-17,
4. Ալեքսանդրիայի եկեղեցի // Քրիստոնյա Հայաստան, Հանրագիտարան, Ե., 2001:
5. Անտիոքի եկեղեցի // Քրիստոնյա Հայաստան, Հանրագիտարան, Ե., 2001: Ազգայներ // Քրիստոնյա Հայաստան, Հանրագիտարան, Ե., 2001:
6. Նժդեհի արքեպիսկոպոս «Ազաթանգեղայ պատմութեան հայոց» մեջ // Վենետիկ, Բազմավեպ, 2004, № 2, էջ 139-184
7. «Փառքի» գաղափարը հին հայոց աշխարհ հայեցակարգում // Գիտություն և տեխնիկա, 2005, № 10, էջ 10-15
8. «Մենավոր հրաշամանուկի» առասպելաբանական պայմանները որպես հայ ավանդական և պատմագիտական ընկալումների կենտրոնական գաղափարը // «Գիտություն և տեխնիկա», 2005, թիվ 11:

9. Մեծ Հայքի և Կոմագենեի հոգևոր առնչությունների պատմությունից (արքայական հանգստարան՝ oJtemevnos) // Պատմություն և կրթություն, 2005, թիվ 3-4,
10. Ժամանակի կառույցը Ֆերնան Բրոդելի պատմահայեցողության ծիրում // Պատմություն և կրթություն, 2006, թիվ 1-2, Ա. Ստեփանյանի համահեղինակությամբ,
11. Семантика моста в армянской и славянской мифопоэтике // Вестник РАУ. 2007, №1. С. 64-76.
12. Полисный принцип общественной организации. Некоторые особенности полисного общежития античного мира. // Сборник научных статей. Годичная конференция. 28 ноября - 2 декабря 2007 г. Ер.: Издательство РАУ, 2006. С. 55-66.
13. Аршакаванская эллинистическая политея и Град Небесный Нерсеса Великого. Издательство РАУ, 2007.
14. Տիգրան Բ-ի աշխարհակալ տերության գաղափարախոսական հայեցակարգի հիմքերի մասին // Հայոց պատմության հարցեր, 8: Եր., ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստ. հրատարակչ., 2007, էջ 3-15:
15. Нахарарский строй как особенность армянского этнического идентитета. // Сборник научных статей. Годичная конференция. 3-7 декабря, 2007 г. Часть 1. Ер.: Издательство РАУ, 2007. С. 100-117.
16. Поиски идеального государственного обустройства в эллинистической Армении: утопия и реальность. Сборник статей. По материалам докладов летней на школе молодых историков стран-участниц Содружества Независимых Государств. Институт истории РАН. Декабрь. Москва, 2008.
17. Теория и практика социального устройства эллинистической Армении. // Теории и методы исторической науки: шаг в XXI век. М.: ИВИ РАН, 2008. С. 351-353.
18. Կոմագենեի հոգևոր մշակույթի պատմությունից Միհրականության հետքերով // Պատմության հարցեր: Տեղեկագիր, 2009, էջ 44-45:
19. Հելլենիստական դարաշրջանի Կոմագենեի և Ծոփքի պատմությունից // Լրաբեր հասարակական գիտությունների, թիվ 1, 2009 էջ 20-32:
20. Ани как форма жизни // Сборник статей. По материалам докладов летней на школе молодых историков стран-участниц Содружества Независимых Государств. Институт РАН РА; Институт АНА, Ереван, 2009. С. 12-45.
21. Հելլենիստական քաղաքակրթության շրջափուլերը // Քաղաքագիտության հարցեր - 2009. հասարակություն, պատմություն, քաղաքակրթություն: Միջբուհական գիտաժողովի նյութեր: Գլխ. խմբ. Լ. Շիրինյան, Եր. 2010, էջ 178-202:

22. From the history of elaboration of of the doctrine of organization of perfect coexistence by Tigranes the Greater // Tigranes the Greate. Yerevan:«The Union of Armenianartists» c/s, 2010, P. 128-141.
23. Տիգրան Բ-ի աշխարհակալ տերության գաղափարախոսական հայեցակարգի հիմքերի մասին //ՏիգրանՄեծ: Տիգրան Մեծի գահակալության 2100-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի նյութերի ժողովածու: Ե. ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, 2011, էջ 185-191:
24. Митраизм в армяно-римской цивилизационной контактной зоне. // Историческое пространство. М.: Наука, 2011. С. 11-39.
25. Мост в армянской и славянской мифопоэтике. Герменевтический анализ // Критика и семиотика и герменевтика. Вып. 15. Новосибирск – Москва: Институт филологии сибирского отделения РАН, Новосибирский госуниверситет, РГГУ, 2011. С. 5 -24.
26. Роль Армении и Коммагены в глобализационных процессах эллинистической эпохи // Сборник статей. По материалам международной конференции "Армения в диалоге цивилизаций". Нижегородский Государственный университет (НГГУ) им. Н. И. Лобачевского. Факультет Международных отношений, кафедра Международного регионоведения. 28 апреля 2011 г. Нижний Новгород: Деком, 2011. С. 159-171.
27. Трансформация митраизма в эллинистическую эпоху (Иран, Армения, Коммагена, Рим) // Алматы: Иран-намэ, 2011.
28. Метафора "театра в театре" в прологах гетевского "Фауста" // Международная конференция "Гёте, Шиллер. Взгляд из XXI века". Ер.: Изд. ЕГУ, 2011. С.144-154.
29. «Մենավոր մանուկի» արքեոիպը հայ միջնադարյան պատմագրության մեջ// «Հայկական էպոսը և համաշխարհային էպիկական գրականությունը» միջազգային գիտական կոնֆերանսի նյութերի ժողովածու: Ե., ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, 2012, էջ 84-103:
30. На стыке римского и восточноэллинистического цивилизационного «номосов». // Актуальные проблемы современных политико-психологических феноменов: теоретико-методологические и прикладные аспекты. Материалы международной научно-практической конференции 10-11 марта 2012 г. Колин-Пенза-Ереван: Научно-издательский центр «Социосфера» РАУ, 2012. С.5-33.
31. Митраизм как религиозно-мировоззренческая система эллинистической Армении и сопредельном царстве Коммагена (мифология, идеология, этика) //

IvaneJavakhishviliTbilisiStateUniversity ShotaRustaveli Institute of Georgian Literature V InternationalSymposiumContemporaryIssues of LiteraryCriticism. Mythological Thinking, Folklore and Literary Discourse. European and Caucasian Experience Dedicated to Vazha-Pshavela's 150th Anniversary. Vol. II. Tbilisi: Institute of LiteraturePress, 2011. P. 232-251.

32. Мистерия об Аршаке, Васаке и Шапуре из «Истории Армении» Фауста Византийского (Опыт герменевтической реконструкции). // IvaneJavakhishviliTbilisiStateUniversityShotaRustaveliInstitute of GeorgianLiterature VI InternationalSymposiumContemporaryIssues of LiteraryCriticism. Mythological Thinking, Folklore and Literary Discourse. European and Caucasian Experience Dedicated to Vazha-Pshavela's 150th Anniversary. Vol. II. Tbilisi: Institute of LiteraturePress, 2012. P. 75-90.

33. «Մենավոր հրաշամանուկի» առասպելաբանական արքետիպը որպես հայ ավանդական և պատմագիտական ընկալումների կենտրոնական գաղափարը //Հայկական էպոսը և համաշխարհային էպիկական ժառանգությունը, Եր., ՀԱԳԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, 2012, էջ 84-103

34. Միհրականության կերպափոխությունները հելլենիստական դարաշրջանում Կոմմագենե, Մեծ Հայք, Հռոմ) //«ՎԷՄ» համահայկական հանդես Դ (Ժ), տարի 2012 թիվ 3(39) հուլիս-սեպտեմբեր, էջ 31-65

35. На стыке римского и восточноэллинистическогоцивилизационных «номосов». Из истории приевфратской контактной погранзоны. // Вып. 16. Новосибирск – Москва: Институт филологии сибирского отделения РАН, Новосибирский госуниверситет, РГГУ, 2012. С. 66-95.

36. Приевфратская контактная зона. На стыке древних мир-систем. // Историческое пространство. М.: Наука, 2012. С. 5-30.

37. Հելլենիստական դարաշրջանի Կոմմագենեի և Շոփքի քաղաքական պատմություն //Պատմություն և մշակույթ, Բ, Հայագիտական հանդես, 2013, էջ 94-109

38. Очерки политической истории Софены (Цопк) и Коммагены эллинистического периода. // Историческое пространство. М.: Наука, 2013.

39. Риторика на вершинах Тавра. // Критика и семиотика и герменевтика. Вып. 15. Новосибирск – Москва: Институт филологии сибирского отделения РАН, Новосибирский госуниверситет, РГГУ, 2013. С. 31-84.

40. Հելլենիզմը և զելոսությունը արդի հրեական հելլենիստագիտության մեջ //Сборник научных статей седьмой годичной научной конференции РАУ посвященной 90-летию юбилею академика С.А. Амбарцумяна. Ер.: Изд. РАУ. 2013. С. 84-101.

41. Влияние Армянской церкви и феодализма на национальный идентитет армян. // «Диалог армянской,русской и японской культур: Опыт сравнительного анализа». Сборник научных статей / РАУ. – Ер.: Изд-во РАУ, 2013. – 142 с. (Conference “Dialogue of Armenian, Russian and Japanese Cultures: The Experience of Comparative Analysis” 27-28 September, 2013, Yerevan, Armenia.). С. 81-99.
42. Дифирамбическое просветление через дионисийский экстаз в романе Германа Гессе «Степной волк». // Сборник материалов международной научной конференции “Фридрих Ницше в контексте культуры”. // *Критика и семиотика*. 2014/1. С.238-248.
43. Կոմմագենեի Երվանդականները /Հայկագունիներ, Եր., ՀԱԳԱ «Գիտություն» հրատ., 2013, էջ 502-514
44. Հելլենիստական դարաշրջանի Կոմմագենեի և Ծոփքի քաղաքական պատմություն, Մաս երկրորդ //Պատմություն և մշակույթ, 2014, էջ
45. Միջազգային առևտրական ուղիների համակարգը Մերձեփրատյան սահմանային գոտում //Հայաստանի քաղաքակրթական ավանդը մետաքսի ճանապարհի պատմության մեջ, Միջազգային գիտաժողովի նյութեր, նոյեմբերի 21-23, Ե., ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ, 2012, էջ 79- 92:
46. Կոմմագենեի Երվանդունիները //Հայկագունիներ, Եր., ՀԱԳԱ «Գիտություն» հրատ., 2013, էջ 502-510
47. Հելլենիզմը և զելոտությունը արդի հրեական հելլենիստագիտության մեջ //Մերձավոր և Միջին Արևելքի երկրներ և ժողովուրդներ, XXIX, Երևան, «Զանգակ» հրատ., 2014 էջ 289-308
48. Հելլենիստական դարաշրջանի Կոմմագենեի և Ծոփքի քաղաքական պատմություն, Մաս երկրորդ //Պատմություն և մշակույթ, Գ, Եր., 2014
49. Միհրականությունը հին աշխարհի քաղաքական և կրոնահոգևոր համակարգում. Կոմմագենե, Հայաստան, Հռոմ, Եր., ՀԱԳԱ «Պատմության ինստիտուտի» հրատ., 2014, - 277 էջ:
50. Ани – город мечты. Город-миф. Город-утопия. // Материалы международной конференции “Историко-культурное наследие Ширака” (октябрь 2013г., г.Гюмри, Республика Армения). // Գիտական աշխատություններ, ՀՀ ԳԱԱ Շիրակի հայագիտական հետազոտությունների կենտրոն: Պրակ XVII, Գյումրի, 2014, էջ 27-38:
51. Образ врага в римской литературе эпохи принципата. // Критика и семиотика и герменевтика. Вып. 2. Новосибирск – Москва: Институт филологии сибирского отделения РАН, Новосибирский госуниверситет, РГГУ, 2015. С. 517-524.

52. Современные номотетические подходы к анализу динамики всемирной истории. «ПереОРИЕНТация» или «ориентализация» современного исторического сознания. // Диалог со временем. Москва: Аквилон, 2016 (Статья подготовлена при финансовой поддержке Российско-Армянского (Славянского) Университета в рамках проекта Программа развития РАУ 2014-2016).
53. Лимес – контактная зона или цивилизационный кордон? // Сборник научных статей. Годичная конференция. 3-7 декабря, 20014 г. Часть 1. Ер.: Издательство РАУ, 20015. С. 517-523.
54. Вещный мир в мифе и эпосе: пища героев, кости, волосы, борода, соль. // Критика и семиотика. Новосибирск – Москва: Институт филологии сибирского отделения РАН, Новосибирский госуниверситет, РГГУ, 2015. Вып. 3. (Статья подготовлена при финансовой поддержке Российско-Армянского (Славянского) Университета в рамках проекта Программа развития РАУ 2014-2016).
55. Восточносредиземноморский фронт в контексте трансформационных процессов в эпоху перехода от республики к принципату. // Сборник научных статей международной научно-практической конференции «Трансформационные процессы в эпоху Принципата. Включение Рима в осевое время». Ереван: Вестник РАУ, 2015. С. 5 – 91.
56. На стыке древних мир-систем.
57. «ПереОРИЕНТация» или «ориентализация» современного исторического сознания. На примере китаецентричной теории Гундер Франка. Материалы I международной конференции «Конфуцианские чтения» в РАУ. Ереван: Изд. РАУ, 2016.С. 9-22.
58. Международная научная конференция XXVI научные чтения. Даугавпилс, 28 – 29 января 2016 года / Средневековый Тифлис. Ход времени: будни и праздники.
59. Тифлис играющий (в соавторстве с Г.С. Маргарян). // Игра. Текст. Культура. Лаборатория семиотики культуры СГОАН. Самара, 1016.

Գիտական հետաքրքրությունների շրջանակ

Համաշխարհային պատմություն, հելլենիստական քաղաքակրթություն, հին Հռոմ, շվիման գոտիներ, աշխարհ-համակարգային վերլուծություն, Վաղ միջնադարի պատմություն, քաղաքների առտնին պատմություն, պատմության փիլիսոփայություն, դիցառասպելաբանություն

Լեզուների իմացություն

Հայերեն, ռուսերեն՝ ազատ, անգլերեն՝ լավ, գերմաներեն՝ բավարար

Համակարգչային իմացություններ

Уверенный пользователь: MS Office (Excel, Word, Outlook, PowerPoint, Access), опыт работы в сети Интернет (Opera, Internet Explorer, MozillaFirefox) и электронной почтой (Outlook Express)